

LL om allmänna vatten- och avloppsverk. (Nr 17/1978-79).

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till land-
skapslag om allmänna vatten- och
avloppsverk.

Allmän motivering

Bestämmelserna om allmänna vatten- och avloppsverk samt om deras organisation och verksamhet är splittrade och ofullständiga. I byggnadslagstiftningen ingår bestämmelser om allmänt avloppsverk och i landskapslagen om hälsovården (36/67) ingår bl.a. bestämmelser om när skyldighet föreligger att ansluta sig till allmänt avlopp och allmän vattenledning. Vad gäller ofullständigheten kan nämnas att det t.ex. i gällande lagstiftning saknas en definition på begreppet allmänt vatten- och avloppsverk. Med hänsyn till det sagda föreligger behov av att utfärda enhetliga stadganden om allmänna vatten- och avloppsverk, deras verksamhet och organisationsform.

Bestämmelserna i lagförslaget är avsedda att gälla såväl kommunala vatten- och avloppsverk som sådana privata vatten- och avloppsverk vilka respektive kommun, i den ordning som föreslås stadgad i lagförslaget, godkänner såsom allmänna vatten- och avloppsverk. En förutsättning för godkännande skulle vara, att ett privat verk, tillgodoser en större konsumentgrupps behov och att det kan anses förmå handha sina uppgifter på vederbörligt sätt inom sitt verksamhetsområde. Lagförslaget innehåller stadganden om huvudprinciperna för verkens verksamhet. Detaljbestämmelserna, såsom allmänna anslutningsvillkor och anslutningsavtal, skulle alltjämt vara beroende av verkens egna stadgar, bestämmelser och direktiv.

Förutom bestämmelserna om vatten- och avloppsverk ingår i landskapslagen om hälsovård (36/67) även bestämmelser om användning av vatten för hushållsändamål och om avloppsreglering. Dessa bestämmelser, som gäller vatten- och avloppsverk oberoende av om det rör sig om kommunala eller andra verk, skulle alltjämt förbli i kraft och också avse allmänna vatten- och avloppsverk.

Bestämmelser som gäller vatten- och avloppsverkens verksamhet ingår dessutom i vattenlagen. I detta sammanhang föreslås ingen ändring av dessa bestämmelser.

Enligt 13 § 1 mom. 4, 16 och 19 punkterna självstyrelselagen äger landstinget lagstiftningsbehörighet i fråga om vattenrätten, hälsovården och byggnadsregleringen, vilka områden berörs av detta lagförslag.

Mariehamns stadsstyrelse och kommunalstyrelserna har beretts tillfälle att yttra sig över lagförslaget.

I riket trädde en lag om allmänna vatten- och avloppsverk (FFS 982/77) i kraft den 1 oktober 1978.

Detaljmotivering

I 2 § definieras begreppen vattenanskaffning och avloppsreglering. Avloppsreglering kan dessutom avse avledande av avfallsvatten, regnvatten och dräneringsvatten, utan att rening ingår i ett allmänt avloppsverks funktion. Detta är t.ex. fallet då avfallsvatten leds in i en annan kommuns avlopp. De allmänna vatten- och avloppsverken skulle komma att utgöras av kommunala vatten- och avloppsverk samt av sådana inrättningar vilka uppfyller de i 4 § angivna förutsättningarna och är godkända av vederbörande kommuns fullmäktige. Lagen skulle därför inte komma att tillämpas t.ex. på sådana vatten- och avloppsanläggningar i kommuns ägo som inte kan betraktas som inrättningar. Såsom allmänt vatten- och avloppsverk skulle således t.ex. inte betraktas vatten- och avloppsledningar jämte tillhörande anläggningar, vilka är byggda uteslutande för kommunens skola. Lagen skulle inte heller tillämpas på sådana av andra än kommun eller kommunalförbund ägda vatten- och avloppsverk som inte sörjer för allmän vattenanskaffning eller allmän avloppsreglering eller som av andra skäl inte kan godkännas såsom allmänna vatten- och avloppsverk. Dessa inrättningars verksamhet skulle därför bli beroende dels av privaträttsliga stadganden, dels av hälsovårds- och vattenlagstiftningen.

3 §. Paragrafen innehåller stadganden om vatten- och avloppsverks verksamhetsområde. Då fastställandet av detta område innebär väsentliga rättsverkningar såväl för verket som för dem som ansluter sig till det, bör verksamhetsområdet fastställas från fall till fall med beaktande även av möjlig utvidgning av bösättningen.

Beslut om gränserna för ett vatten- och avloppsverks verksamhetsområde skulle fattas av vederbörande kommuns fullmäktige.

Några skäl till att i lagförslaget intaga närmare bestämmelser om verksamhet som allmänt vatten- och avloppsverk bedriver utanför kommungränserna har inte ansetts föreligga. Normalt bör kommun i fråga om sitt område godkänna vatten- och avloppsverk såsom allmänt verk och bestämma dess verksamhetsområde. Samverkan mellan kommuner över kommungränserna kan äga rum t.ex. genom arrangemang i form av kommunalförbund eller privaträttsliga samfund.

I fråga om regleringen av relationerna mellan ett allmänt vatten- och avloppsverk och den som ansluter sig till detta utgår lagförslaget från att det i betydande utsträckning skall vara möjligt att vidtaga arrangemang genom avtal. Detta gäller särskilt leverans av vatten, som sedan gammalt har grundats på överenskommelse mellan verket och avnämaren.

Det finns inte någon grundad anledning att misstänka, att verken skulle börja missbruka sin ställning vid fastställande av vattenavgifterna. För en vidsträckt avtalsfrihet beträffande vattenavgifterna talar också den omständigheten, att det i praktiken är svårt att åstadkomma en lagstiftning som i detalj skulle förmå reglera de många frågor som aktualiseras mellan verket och den som ansluter sig till detta.

Avgifterna för avloppsreglering föreslås grunda sig på landskapslagen om avloppsvattenavgift (23/74).

4 §. Enligt denna paragraf skall vederbörande kommuns fullmäktige på ansökan av ifrågavarande inrättning besluta om godkännande av inrättning, som äges av annan än kommun eller kommunalförbund, såsom allmänt vatten- och avloppsverk. En förutsättning för godkännande skulle vara att inrättningen tillgodoser en större konsumentgrupps behov och att det kan anses förmå handha sina uppgifter på vederbörligt sätt inom sitt verksamhetsområde. Sålunda bör allmänt vattenverk förmå leverera vatten för normal konsumtion i fastigheter och det bör också trygga bl.a. tillgången på allmänt vatten för eldsläckning med beaktande av lokala förhållanden. Dessutom skall vattenverket distribuera vatten till industrier och andra inrättningar samt till bl.a. kommunala anläggningar såsom t.ex. skridskobanor.

5 §. Enligt denna paragraf skall allmänt vatten- och avloppsverk i den mån de ekonomiska förutsättningarna det medger utveckla vattenanskaffningen och avloppsregleringen inom sitt verksamhetsområde i enlighet med de krav som ställes av samhällets utveckling. Denna skyldighet skall åvila såväl kommunalt som annat allmänt

vatten- och avloppsverk. Dessutom föreslås att om sanitära olägenheter har förekommit eller är att emotse t.ex. inom stads- eller byggnadsplaneområde eller område med tätbebyggelse till följd av brister i vatten- och avloppsförsörjningen eller om behovet hos en större grupp konsumenter eljest påkallar det, bör kommunen sörja för att åtgärder vidtas i syfte att ordna vattendistributionen och avloppsregleringen i samhället.

6 §. Ett grundläggande stadgande om rätt att begagna vatten- och avloppsverk ingår i paragrafen. Enligt stadgandet är allmänt vatten- och avloppsverk skyldigt att tillåta att fastighet inom dess verksamhetsområde ansluts till dess ledningsnät, bortsett från vissa undantagsfall, där de som ansluter sig avviker betydligt från flertalet i fråga om vattenförbrukningen eller avfallsvattnets beskaffenhet eller mängd. Detta kan vara fallet t.ex. beträffande industrier, hotell eller andra därmed jämförbara företag.

Frågan om anslutningsrätt skall avgöras separat ifråga om vattenanskaffning och avloppsreglering. Vid prövning av frågan huruvida verksamheten vid allmänt vatten- och avloppsverk kommer att försvåras skall såväl rådande förhållanden som väntade förändringar inom nämnda verk och på dess verksamhetsområde beaktas.

8 §. I denna paragraf anges vad som hör till allmänt vatten- och avloppsverk. Avsikten är att det fortfarande skulle ankomma på innehavare av fastigheter att bygga vatten- och avloppsanordningar på dessa.

9 §. I denna paragraf föreslås ett arrangemang med förbindelsepunkter, vilka i varje enskilt fall skulle fastställas av vatten- och avloppsverket. Förbindelsepunkt borde, om ej särskilda skäl föranleder annat, vara belägen i fastighetens omedelbara närhet.

11 §. Emedan lagförslaget utgår från att det inte är motiverat att i lagen om allmänna vatten- och avloppsverk i detalj ta ställning till de mångahanda spörsmål som kan yppa sig vid ordnandet av ett dylikt verks funktion samt de inbördes relationerna mellan verket och dem som ansluter sig till detta, så anger denna paragraf endast grunden för en reglering av dessa frågor. I övrigt bör regleringen alltså skötas genom avtal, vilka utarbetas med

hänsyn till de allmänna bestämmelser som respektive vatten- och avloppsverk utfärdar om anslutning till verket och om begagnande av detta. Men dessa bestämmelser får enligt denna paragraf dock inte oskäligt begränsa eller försvåra möjligheterna för den som ansluter sig till vatten- och avloppsverk att utnyttja de tjänster som verket erbjuder.

12 §. Enligt denna paragraf skall ett särskilt avtal om anslutning till allmänt vatten- och avloppsverk ingås mellan verket och abonnenterna. När avtalet görs upp skall, denna lag, eventuella speciallagar och sådana allmänna bestämmelser som har godkänts med stöd av 11 §, beaktas.

13 §. Enligt denna paragraf skall allmänt vatten- och avloppsverk ha rätt att uppbära avgifter av dem som ansluter sig till verket i enlighet med vad därom är särskilt stadgat eller överenskommet. Detta innebär att avgifter till vattenverk alltjämt skall vara beroende av avtal och att de särskilda reglerna i lagen om avloppsvattenavgift skall tillämpas.

15 §. I paragrafen har upptagits en del stadganden som behövs med tanke på planering, skötsel, drift och underhåll av vatten- och avloppsverk och gäller rätten att röra sig på annans område.

16 §. Anslutningen av en fastighet till ett vatten- eller avloppsverks ledningar förutsätter att uppgifter lämnas åt verket. För bevarande av affärs- eller yrkeshemlighet är det behövt att dessa uppgifter inte yppas för utomstående. Ett stadgande härom finnes i denna paragraf.

Med hänvisning till det anförda förelägges Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
om allmänna vatten- och avloppsverk.

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1 §.

Med allmänt vatten- och avloppsverk avses i denna lag inrättning, som äges av kommun eller kommunalförbund eller godkänts såsom kommuns allmänna vatten- och avloppsverk och vars uppgift är att ombesörja vattenanskaffning och avloppsreglering i ett eller flera samhällen.

Vad i denna lag stadgas om allmänt vatten- och avloppsverk gäller i tillämpliga delar även inrättning, vars uppgift är att ombesörja antingen vattenanskaffning eller avloppsreglering i ett eller flera samhällen.

2 §.

Med vattenanskaffning avses i denna lag leverans av vatten, främst för hushållsändamål, samt med avloppsreglering avledande och rening av avfalls-, regn- och dräneringsvatten.

3 §.

Med allmänt vatten- och avloppsverks verksamhetsområde avses det område, inom vilket verket har ordnat eller skall ordna vattenanskaffning och avloppsreglering. Verksamhetsområdet bestämmes av kommunens fullmäktige.

4 §.

Vatten och avloppsverk, som icke äges av kommun eller kommunalförbund, godkännes såsom allmänt vatten- och avloppsverk av fullmäktige i den kommun, där det har sitt verksamhetsområde.

I 1 mom. avsett godkännande förutsätter att verket tillgodoser behovet hos en större grupp av konsumenter och att det kan anses förmå sköta sina uppgifter på vederbörligt sätt.

5 §.

Allmänt vatten- och avloppsverk skall i den mån de ekonomiska förutsättningarna det medger utveckla vattenanskaffningen och avloppsregleringen inom sitt verksamhetsområde i enlighet med de krav som ställes av samhällets utveckling.

Om sanitära skäl eller behovet hos en större grupp av konsumenter eljest så kräver, skall kommunen tillse att åtgärder vidtages för ordnande av vattenanskaffning och avloppsreglering.

6 §.

Allmänt vatten- och avloppsverk är skyldigt tillåta att fastighet, som är belägen inom dess verksamhetsområde, anslutes till verkets vattenledning och avlopp i enlighet med i 11 § avsedda allmänna anslutningsbestämmelser.

Vad i 1 mom. är stadgat om anslutning av fastighet gäller icke fastighet för industri, hotell eller andra därmed jämförbara inrättningar som i fråga om sin vattenförbrukning eller beskaffen-

heten eller mängden av det avfallsvatten, som skulle ledas i avloppen, skulle komma att försvåra det allmänna vatten- och avloppsverkets verksamhet eller dess möjligheter att på ett tillfredsställande sätt sköta sina uppgifter beträffande andra till verket anslutna fastigheter.

Angående skyldighet att ansluta sig till allmänt vatten- och avloppsverks vattenledning och avlopp stadgas i landskapslagen om hälsovården (36/67).

7 §.

På område, för vilket i byggnadslagen avsedd plan har fastställts eller håller på att utarbetas, får allmänt vatten- och avloppsverk icke anläggas så, att genomförandet av planen försvåras.

8 §.

Till allmänt vatten- och avloppsverk hör alla för dess verksamhet erforderliga anläggningar och konstruktioner, såsom vattentäcker, vattenreningsverk, pumpstationer, vattencisterner och vattenledningar samt rör-, tunnel- och öppna avlopp, inspektions- och regnvattensbrunnar och andra med dessa jämförbara anläggningar samt pumpstationer och reningsverk för avfallsvatten. Till allmänt vatten- och avloppsverk hör likväl icke i 9 § avsedda vatten- och avloppsanordningar på fastighet.

9 §.

Allmänt vatten- och avloppsverk skall för varje fastighet, som anslutes till verkets vatten- och avloppsledningsnät, bestämma särskilda förbindelsepunkter, vilka skall vara belägna i fastighetens omedelbara närhet, om ej synnerligt skäl föranleder annat.

Med vatten- och avloppsanordningar på fastighet avses i denna lag till fastighet hörande vatten- och avloppsledningar, avsedda att anslutas till allmänt vatten- och avloppsverks vattenledning och avlopp, samt tillbehör och anläggningar fram till förbindelsepunkten.

10 §.

Vatten- och avloppsanordningar på fastigheter som är anslutna till allmänt vatten- och avloppsverk skall hållas i sådant skick att de ej medför olägenhet för verket.

Vid behov får allmänt vatten- och avloppsverk granska beskaffenhet, skick och funktion hos vatten- och avloppsanordningar på fastigheter som har anslutits eller anslutes till verkets ledningsnät.

11 §.

Ägare av allmänt vatten- och avloppsverk kan utfärda allmänna bestämmelser om anslutning till verket. Bestämmelserna skall utformas så, att de är opartiska i fråga om dem som ansluter sig till verket och så, att dessas möjligheter att tillgodogöra sig de tjänster som verket tillhandahåller icke oskäligt begränsas eller försvåras.

12 §.

Om anslutning till allmänt vatten- och avloppsverk samt anslutningsvillkoren ingås avtal mellan verket och den som ansluter sig till detta. Avtalet får icke strida mot de allmänna bestämmelser som avses i 11 §. Om det inbördes förhållandet mellan verket och den som ansluter sig till detta gäller dessutom vad därom är särskilt stadgat.

13 §.

Angående avgifter till allmänt vatten- och avloppsverk gäller vad därom är särskilt stadgat eller avtalat.

14 §.

Om vatten- och avloppsanordningar i fastighet och deras beskaffenhet samt om utförande av installationsarbete gäller vad därom är särskilt stadgat.

15 §.

Den som är anställd i allmänt vatten- och avloppsverks tjänst eller som verket särskilt har befullmäktigat därtill är berättigad att i den omfattning som verkets planering, skötsel, drift och underhåll förutsätter röra sig på annan tillhörigt område och där vidtaga de åtgärder dessa syften betingar.

Innan i 1 mom. avsedda åtgärder vidtages, skall markägaren såvitt möjligt underrättas om dem och vederbörande ersättas för den olägenhet och skada som åtgärderna vållar.

16 §.

Den som vid fullgörande av i denna lag stadgad uppgift fått vetskap om företags affärs- eller yrkeshemligheter får ej obehörigen röja eller nyttja dessa.

17 §.

Underlåter allmänt vatten- och avloppsverk att iakttaga de bestämmelser som gäller dess verksamhet, kan landskapsstyrelsen vid vite eller vid äventyr att underlåtet arbete utföres på det allmänna vatten- och avloppsverkets bekostnad bestämma att det som orättmätigt har gjorts eller underlåtits skall rättas till.

Iakttar annat än kommun tillhörigt allmänt vatten- och avloppsverk icke de stadganden och bestämmelser som gäller verkets verksamhet, och upprepas försummelserna trots fullmäktiges anmärkningar, eller visar det sig att verket icke förmår sköta sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt, kan fullmäktige återkalla sitt godkännande av verket såsom allmänt vatten- och avloppsverk.

18 §.

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

19 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Lagen tillämpas på vatten- och avloppsverk i kommuns eller kommunalförbunds ägo som är i bruk då lagen träder i kraft, räknat från dagen för ikraftträdandet, och på verk av annat slag, räknat från den tidpunkt då det godkännes såsom allmänt vatten- och avloppsverk.

För allmänt vatten- och avloppsverk skall inom sex månader, räknat från den tidpunkt från vilken denna lag skall tillämpas på verket, fastställas i 3 § avsett verksamhetsområde.

Mariehamn den 28 november 1978

L a n t r å d

Extra lagberedningssekreterare

Alarik Häggblom

Sigurd Lindvall

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 20/1978-79 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till landstinget med förslag till landskapslag om allmänna vatten- och avloppsverk.

Över ovannämnda framställning har landstinget inbegärt lagutskottets yttrande och får utskottet, som i ärendet såsom sakkunniga hört stadsdirektören Lars Lönnqvist och extra lagberedningssekreteraren Sigurd Lindwall, vördsamt anföra följande.

Landskapsstyrelsens framställning bygger i stort sett på regeringens proposition nr 7 till 1976 års riksdag med förslag till lag om allmänna vatten- och avloppsverk. Den nya lagstiftningen kommer tydligen främst att få betydelse för stads- eller byggnadsplaneområden eller eljest områden med tätbebyggelse. På grund härav och även av andra orsaker har utskottet sett ett samband mellan denna lag och byggnadslagen. För att vinna tid, som erfordras i synnerhet för Mariehamns stad att omarbeta och förnya avtal och anvisningar till utgången av innevarande år, har utskottet emellertid beslutat att låta lagförslaget gå vidare utan direkt anknytning till landskapsstyrelsens framställning nr 16.

Landskapsstyrelsen har i några paragrafer strukit meningar som ingår i rikets lag. I ett par fall har lagutskottet infört i landskapslagen stadganden som sålunda utelämnats. Enligt 3 § skall vatten- och avloppsverks verksamhetsområde bestämmas av vederbörande kommuns fullmäktige. Angivande av detta område innebär betydande rättsverkningar såväl för verket som för dem som ansluter sig. Till undvikande av eventuella missförstånd bör här noteras, att även om huvudregeln är att stads- eller byggnadsplanerat område i kommun skall utgöra verksamhetsområde för allmänt vatten- och avloppsverk, denna regel dock ingalunda är lagfäst. Inte heller har verksamhetsområdet direkt begränsats till områden med tätbebyggelse. Landskapsstyrelsens framställning upptager överhuvudtaget inga begränsningar av ett verksamhetsområde. I rikets lag stadgas dock, att ett verksamhetsområde skall vara ändamålsenligt och sådant att vattenanskaffning och avloppsreglering kan ordnas och skötas ekonomiskt tillfredsställande inom området. Med tanke på våra små kommuner, där även mindre grupper i vissa situationer kan tillkomma möjligheter att genomdriva sina önskemål, har lagutskottet ansett det befogat att införa denna begränsning av möjligheterna att påyrka fastställande av verksamhetsområde för vattenanskaffnings- eller avloppsverk. Det sagda gäller naturligtvis också då ett fullmäktige skall godkänna och fastställa gränserna för verksamheten för ett redan förefintligt icke-kommunalt vatten- eller avloppsverk. Verksamhetsområdet får då icke utvidgas så att vattenanskaffningen icke längre kan skötas ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande.

Lagförslagens 5 § har förorsakat utskottet vissa tolkningssvårigheter. Stadsgandet är oklart formulerat och konsekvenserna svåra att förutse. "När sanitära skäl eller behovet hos en större grupp av konsumenter eljest så kräver....." är kommun skyldig att på ett eller annat sätt ordna vattenanskaffning och avloppsreglering. Utskottet har, trots kontakter i saken med Kommunförbundet i Helsingfors, icke förmått klarlägga vem som skall fatta det avgörande beslutet beträffande "sanitära skäl" eller vad som avses med "en större grupp av konsumenter". Enligt uppgifter som utskottet fått torde inte den här frågan vara löst i riket heller, åtminstone inte tillsvidare. Landskapsstyrelsens förslag till 5 § 2 mom. är mera kortfattat än rikets motsvarande stadgande. Eftersom just detta moment eventuellt kan bli föremål för tolkningar och diskussioner på riksplanet, har lagutskottet ansett det vara motiverat att här föreslå en lagtext, som mera exakt skulle motsvara innehållet i rikets lag.

Varje fastighet belägen inom verksamhetsområdet för ett allmänt vatten- och avloppsverk är berättigad till anslutning till verket. Avsikten har dock varit, att fastighetsägaren skall gå fram med egna ledningar till en punkt där anslutning till verkets ledningsnät kan ske. Inom områden med stads- eller byggnadsplan kommer avsaknaden av närmare precisering av begreppet "omedelbar närhet" knappast att förorsaka svårigheter men utanför sådana områden kan det i vissa fall bli fråga om betydande avstånd. Enligt rikets lag får allmänt vattenverk i sådana fall inte förlägga närmaste anslutningsmöjlighet längre bort än 100 meter från närmaste byggnad som skall anslutas till ledningsnätet. Även om utskottet insett att ett sådant stadgande kan leda till återhållsamhet vid fastställandet av ett verksamhetsområdes gränser, har utskottet ändå i konsumenternas intresse infört i lagförslaget samma stadgande som i rikets lag.

Enligt lagförslagens 11 § kan ägare till allmänt vattenverk utfärda allmänna bestämmelser om anslutning till verket. Utskottet har emellertid erfarit, att allmänna bestämmelser utfärdas särskilt för anslutningen till verket och särskilt för rätten att tillgodogöra sig den service verket är avsett att erbjuda. Den ena gruppen av bestämmelser kan revideras skilt från den andra gruppen. Det allmänna vattenverket bör också ha rätt att ställa vissa krav på konsumenterna. Landskapsstyrelsens framställning upptar inte denna möjlighet men däremot rikets lag. Lagutskottet har justerat 11 §.

I 58 § landskapslagen om hälsovården stadgas om skyldigheter att ansluta fastighet till allmän vattenledning och i 67 § skyldigheten att ansluta fastighet inom stadsplane- eller byggnadsplaneområde till allmänt avlopp.

Under hänvisning till ovanstående förelägger lagutskottet vördsamt till antagande följande

L a n d s k a p s l a g
om allmänna vatten- och avloppsverk.

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1-2 §§.

(Likasom landskapsstyrelsens framställning).

3 §.

Med allmänt vatten- och avloppsverks verksamhetsområde avses det område, inom vilket verket har ordnat eller skall ordna vattenanskaffning och avloppsreglering. Verksamhetsområdet bestämmes av kommunens fullmäktige. Verksamhetsområdet skall vara ändamålsenligt och sådant, att vattenanskaffning och avloppsreglering inom detta kan ordnas och skötas ekonomiskt tillfredsställande.

4 §.

(Likasom landskapsstyrelsens framställning).

5 §.

(1 mom. likasom landskapsstyrelsens framställning).

Om sanitära skäl eller behovet hos en större grupp av konsumenter eljest så kräver, skall kommunen ansvara för att åtgärder vidtages för ordnande av vattenanskaffning och avloppsreglering antingen på åtgärd av allmänt vatten- och avloppsverk, som är verksamt inom kommunen eller på annat lämpligt sätt.

6-8 §§.

(Likasom landskapsstyrelsens framställning).

9 §.

Allmänt vatten- och avloppsverk skall för varje fastighet, som anslutes till verkets vatten- och avloppslednignsnät, bestämma särskilda förbindelsepunkter, vilka skall vara belägna i fastighetens omedelbara närhet, om ej synnerligt skäl föranleder annat. På område, för vilket stads- eller byggnadsplan icke har fastställts, får förbindelsepunkt icke förläggas längre bort än etthundra meter från närmaste byggnad som skall anslutas till ledningsnätet.

(2 mom. likasom landskapsstyrelsens framställning).

10 §.

(Likasom landskapsstyrelsens framställning).

11 §.

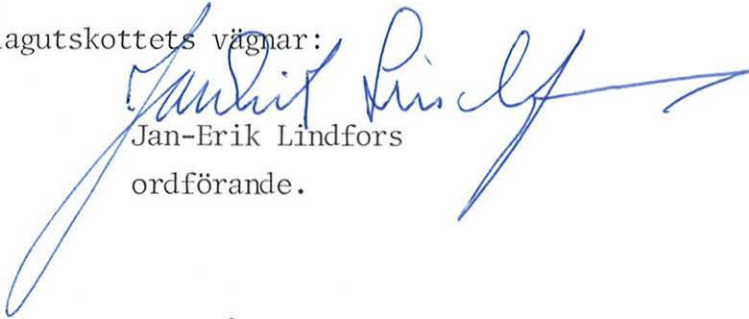
Ägare av allmänt vatten- och avloppsverk kan utfärda allmänna bestämmelser såväl om anslutningen till verket som om villkoren för rätten att utnyttja den service verket erbjuder. Bestämmelserna skall utformas så, att de är opartiska i fråga om dem som ansluter sig till verket och så, att dessas möjligheter att tillgodogöra sig de tjänster som verket tillhandahåller icke oskäligt begränsas eller försvåras.

12-19 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

Mariehamn den 28.12 1978.

På lagutskottets vägnar:

Jan-Erik Lindfors
ordförande.

Närvarande i utskottet: ordföranden Lindfors, viceordföranden Andersson (delvis), ledamöterna Roald Karlsson, Erik Sundberg och Göran Bengtz (delvis) samt ersättarna Stig Dahlén (delvis) och Mirjam Öberg (delvis).

STORA UTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 16/1978-79 med
anledning av landskapsstyrelsens framställning
till landstinget med förslag till landskapslag
om allmänna vatten- och avloppsverk.

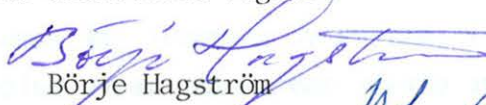
Landstinget har i ärendet fått mottaga lagutskottets betänkande nr 20/1978-79.

Stora utskottet har behandlat ärendet och därvid beslutat omfatta det i lagutskottets ovannämnda betänkande framställda förslaget. Med anledning härav får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga det i landskapsstyrelsens framställning ingående lagförslaget i enlighet med lagutskottets förslag.

Maiehamn den 11 januari 1979.

På stora utskottets vägnar:

Börje Hagström
ordförande

Max Carlberg
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Hagström, viceordföranden Boman, ledamöterna Berg, Dahlén, Karl Jansson, Nils Karlsson, Sanders, Söderström och Öberg samt ersättaren Olof M. Jansson.

Å l a n d s l a n d s t i n g s
b e s l u t

om antagande av

L a n d s k a p s l a g
om allmänna vatten- och avloppsverk.

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1 §.

Med allmänt vatten- och avloppsverk avses i denna lag inrättning, som äges av kommun eller kommunalförbund eller godkänts såsom kommuns allmänna vatten- och avloppsverk och vars uppgift är att ombesörja vattenanskaffning och avloppsreglering i ett eller flera samhällen.

Vad i denna lag stadgas om allmänt vatten- och avloppsverk gäller i tillämpliga delar även inrättning, vars uppgift är att ombesörja antingen vattenanskaffning eller avloppsreglering i ett eller flera samhällen.

2 §.

Med vattens^{an}kaffning avses i denna lag leverans av vatten, främst för hushållsändamål, samt med avloppsreglering avylödande och rening av avfalls-, regn- och dräneringsvatten.

3 §.

Med allmänt vatten- och avloppsverks verksamhetsområde avses det område, inom vilket verket har ordnat eller skall ordna vattenanskaffning och avloppsreglering. Verksamhetsområdet bestämmes av kommunens fullmäktige. Verksamhetsområdet skall vara ändamålsenligt och sådant, att vattensanskaffning och avloppsreglering inom detta kan ordnas och skötas ekonomiskt tillfredsställande.

4 §.

Vatten och avloppsverk, som icke äges av kommun eller kommunalförbund, godkännes såsom allmänt vatten- och avloppsverk av fullmäktige i den kommun, där det har sitt verksamhetsområde.

I 1 mom. avsett godkännande förutsätter att verket tillgodoser behovet hos en större grupp av konsumenter och att det kan anses förmå sköta sina uppgifter på vederbörligt sätt.

5 §.

Allmänt vatten- och avloppsverk skall i den mån de ekonomiska förutsättningarna det medger utveckla vattenanskaffningen och avloppsregleringen inom sitt verksamhetsområde i enlighet med de krav som ställes av samhällets utveckling.

Om sanitärskäl eller behovet hos en större grupp av konsumenter eljest kräver, skall kommunen ansvara för att åtgärder vidtages för ordnande av vatten- och avloppsanskaffning och avloppsreglering antingen på åtgärd av allmänt vatten- och avloppsverk, som är verksamt inom kommunen eller på annat lämpligt sätt.

6 §.

Allmänt vatten- och avloppsverk är skyldigt tillåta att fastighet, som är belägen inom dess verksamhetsområde, anslutes till verkets vattenledning och avlopp i enlighet med i 11 § avsedda allmänna anslutningsbestämmelser.

Vad i 1 mom. är stadgat om anslutning av fastighet gäller icke fastighet för industri, hotell eller andra därmed jämförbara inrättningar som i fråga om vattenförbrukning eller beskaffenheten eller mängden av det avfallsvatten, som skulle ledas i avloppen, skulle komma att försvåra det allmänna vatten- och avloppsverkets verksamhet eller dess möjligheter att på ett tillfredsställande sätt sköta sina uppgifter beträffande andra till verket anslutna fastigheter.

Angående skyldighet att ansluta sig till allmänt vatten- och avloppsverks vattenledning och avlopp stadgas i landskapslagen om hälsovården (36/67).

7 §.

På område, för vilket i byggnadslagen avsedd plan har fastställts eller hålls att utarbetas, får allmänt vatten- och avloppsverk icke anläggas så, att genom förändring av planen försvåras.

8 §.

Till allmänt vatten- och avloppsverk hör alla för dess verksamhet erforderliga anläggningar och konstruktioner, såsom vattentäcker, vattenreningsverk, pumpstationer, vattencisterner och vattenledningar samt rör-, tunnel- och öppna avlopp, inspektions- och regnvattensbrunnar och andra med dessa jämförbara anläggningar samt pumpstationer och reningsverk för avfallsvatten. Till allmänt vatten- och avloppsverk hör likväl icke i 9 § avsedda vatten- och avloppsanordningar på fastighet.

9 §.

Allmänt vatten- och avloppsverk skall för varje fastighet, som anslutes till verkets vatten- och avlopps^{lednings}ledningsnät, bestämma särskilda förbindelsepunkter, vilka skall vara belägna i fastighetens omedelbara närhet, om ej synnerligt skäl föranleder annat. På område, för vilket stads- eller byggnadsplan icke har fastställts, får förbindelsepunkt icke förläggas längre bort än etthundra meter från närmaste byggnad som skall anslutas till ledningsnätet.

Med vatten- och avloppsanordningar på fastighet avses i denna lag till fastighet hörande vatten- och avloppsledningar, avsedda att anslutas till allmänt vatten- och avloppsverks vattenledning och avlopp, samt tillbehör och anläggningar fram till förbindelsepunkten.

10 §.

Vatten- och avloppsanordningar på fastigheter som är anslutna till allmänt vatten- och avloppsverk skall hållas i sådant skick att de ej medför olägenhet för verket.

Vid behov får allmänt vatten- och avloppsverk granska beskaffenhet, skick och funktion hos vatten- och avloppsanordningar på fastigheter som har anslutits eller anslutes till verkets ledningsnät.

11 §.

Ägare av allmänt vatten- och avloppsverk kan utfärda allmänna bestämmelser såväl om anslutningen till verket som om villkoren för rätten att utnyttja den service verket erbjuder. Bestämmelserna skall utformas så, att de är opartiska i fråga om dem som ansluter sig till verket och så, att dessas möjligheter att tillgodogöra sig de tjänster som verket tillhandahåller icke oskäligt begränsas eller försvåras.

12 §.

Om anslutning till allmänt vatten- och avloppsverk samt anslutningsvillkoren ingås avtal mellan verket och den som ansluter sig till detta. Avtalet får icke strida mot de allmänna bestämmelser som avses i 11 §. Om det inbördes förhållandet mellan verket och den som ansluter sig till detta gäller dessutom vad därom är särskilt stadgat.

13 §.

Angående avgifter till allmänt vatten- och avloppsverk gäller vad därom är särskilt stadgat eller avtalat.

14 §.

Om vatten- och avloppsanordningar i fastighet och deras beskaffenhet samt om utförande av installationsarbete gäller vad därom är särskilt stadgat.

15 §.

Den som är anställd i allmänt vatten- och avloppsverks tjänst eller som verket särskilt har befullmäktigat därtill är berättigad att i den omfattning som verkets planering, skötsel, drift och underhåll förutsätter röra sig på annan tillhörigt område och där vidtaga de åtgärder dessa syften betingar.

Innan i 1 mom. avsedda åtgärder vidtages, skall markägaren såvitt möjligt underrättas om dem och vederbörande ersättas för den olägenhet och skada som åtgärderna vållar.

16 §.

Den som vid fullgörande av i denna lag stadgad uppgift fått vetskap om företags affärs- eller yrkeshemligheter får ej obehörigen röja eller nyttja dessa.

17 §.

Underlåter allmänt vatten- och avloppsverk att iakttaga de bestämmelser som gäller dess verksamhet, kan landskapsstyrelsen vid vite eller vid äventyr att underlåtet arbete utföres på det allmänna vatten- och avloppsverkets bekostnad bestämma att det som orättmätigt har gjorts eller underlåtits skall rättas till.

Iakttar annat än kommun tillhörigt allmänt vatten- och avloppsverk icke de stadganden och bestämmelser som gäller verkets verksamhet, och upprepas församlingens åtal trots fullmäktiges anmärkningar, eller visar det sig att verket icke når sköta sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt, kan fullmäktige återkalla sitt godkännande av verket såsom allmänt vatten- och avloppsverk.

18 §.

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

19 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Lagen tillämpas på vatten- och avloppsverk i kommuns eller kommunalförbunds ägo som är i bruk då lagen träder i kraft, räknat från dagen för ikraftträdandet, och på verk av annat slag, räknat från den tidpunkt då det godkännes såsom allmänt vatten- och avloppsverk.

För allmänt vatten- och avloppsverk skall inom sex månader, räknat från den tidpunkt från vilken denna lag skall tillämpas på verket, fastställas i 3 § avsett verksamhetsområde.

Mariehamn den 30 januari 1979.

K.-G. Fagerholm
vicetalman

Nils Dahlman
talman

Olof Jansson
vicetalman.